

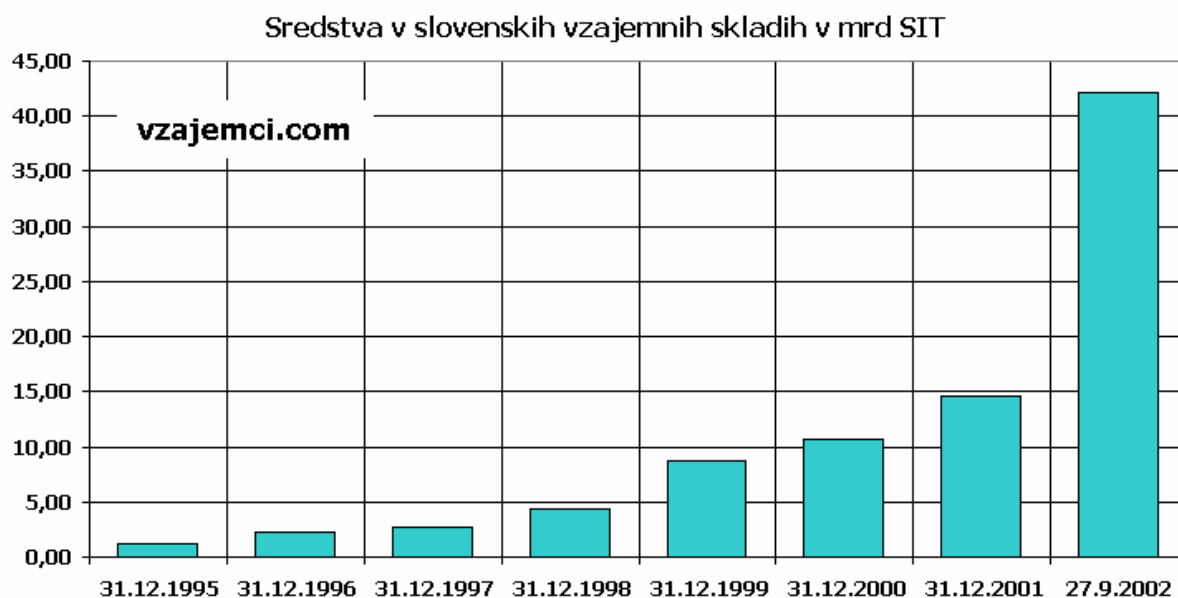
Nov veter na trgu življenjskih zavarovanj

Vestnik, 24. 10. 2002, priloga Osebne finance, str. 10-11

mag. Sandi Kodrič (sandi.kodric@vzajemci.com)

V letošnjem letu poteče mnogo polic življenjskega zavarovanja in zavarovanci se soočajo z vprašanjem, kako naprej. Se ponovno zavarovati ali pa prejeta sredstva vložiti kako drugače? Odgovor ni enostaven, saj nam je danes na voljo bistveno bogatejša izbira kot pred leti.

Za tiste, ki življenjskega zavarovanja sploh ne potrebujejo, saj nimajo svojcev, ki bi bili odvisni od njihovih dohodkov, je dilema preprostejša: številni so v letošnjem letu razcveta in odličnih donosov svoje prihranke vložili v slovenske vzajemne sklade, ki na preprost način omogočajo posredno varčevanje v delnicah in obveznicah.

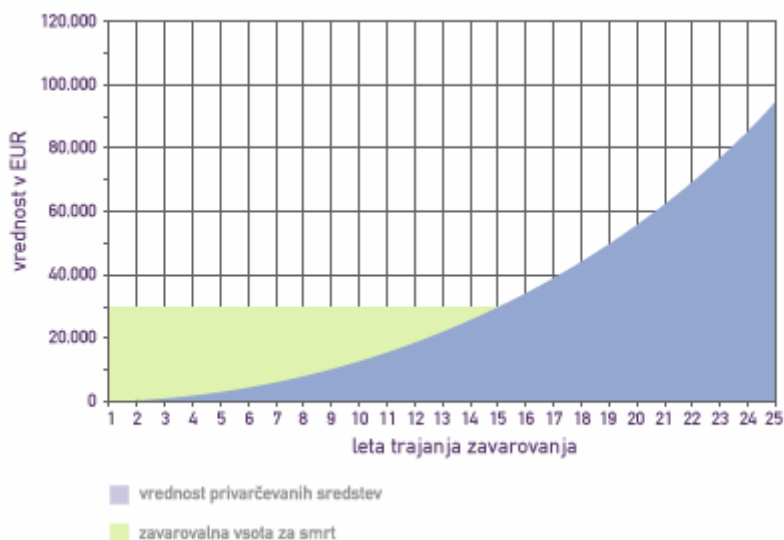

Grafikon 1: Količina sredstev v slovenskih vzajemnih skladih, vir: www.vzajemci.com

Kdor pa še vedno potrebuje zavarovanje, ima sedaj več možnosti kot kdajkoli prej. Skoraj vse slovenske zavarovalnice imajo v ponudbi terminsko življenjsko zavarovanje, brez varčevalne komponente, katerega poglobitna prednost je neprimerljivo nižja cena ob isti zavarovalni vsoti za primer smrti. Seveda pa ob doživetju zvarovanec ne dobi nič, saj je to podobno avtomobilskemu kasko zavarovanju. Za marsikoga je to najustreznejša izbira, kajti stroški, ki si jih odrežejo finančni posredniki, so tu najnižji.

Kot druga možnost se še vedno ponuja klasično življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja, ki je kombinacija zavarovanja in varčevanja. Ta produkt je dobro poznan in uveljavljen, odlikuje ga zjamčena višina izplačila ob poteku zavarovalne dobe in pripisovanje dobička, ki ga potem, ko je enkrat pripisan, ni več mogoče odvzeti. Vendar pa je pripis dobička (nad zjamčeno obrestno mero) prepuščen svobodni volji skupščine delničarjev, ki dobiček, če ga zavarovalnica sploh ustvari, lahko razporedijo za pripis zavarovancem ali pa za druge namene.

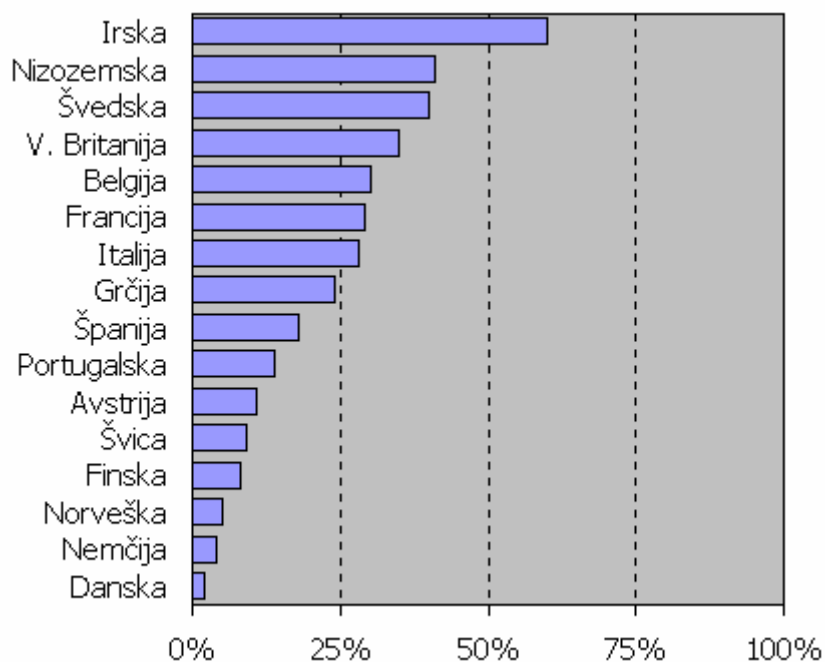
Tudi to je eden od razlogov za uveljavljanje tretje možnosti, t.i. fond polic, življenjskih zavarovanj z naložbenim tveganjem. V tem kontekstu "naložbeno tveganje" pomeni, da zavarovalnice ne garantira višine izplačila od doživetju, torej po poteku zavarovalne dobe. Premija, ki se plačuje obročno ali pa v enem samem znesku je obsega dva dela: "zavarovalni", ki vključuje kritje rizika smrti in režijske stroške ter "varčevalni" del. Ta posredno nalaga na zavarovančev individualni naložbeni račun, npr. v enega ali več vzajemcev, kjer se plemeniti vse do konca zavarovanja. Ves čas je višina zavarovalne vsote za primer smrti zavarovanca zajamčena, ne glede na to, kako se gibljejo skladi, ki so seveda odvisni od dogajanj na trgu vrednostnih papirjev. To pomeni, da je izplačilo v primeru smrti zavarovanca enako večjemu od naslednjih dveh zneskov: zavarovalna vsota ali pa trenutna vrednost sklada na individualnem računu (glej grafikon 2).

Grafikon 2: Zavarovalna vsota med trajanjem zavarovanja, vir: www.slovenica.si

Kasneje, ob doživetju pa upravičenec prejme znesek na svojem individualnem računu, ki je enak takratni vrednosti njegove (posredne) vloge v vzajemcih. Upravičencu torej pripada celotni ustvarjeni dobiček, ki je vsebovan v rasti skladov. Podatki iz tujine, kjer imajo fond polic že daljšo tradicijo, kažejo, da so v večini primerov donosnejše od klasičnih zavarovanj. Ker pa garancije ni, se moramo vseskozi zavedati, da se lahko zgodi, da bodo prihodnji donosi nižji od dosedanjih.

Fond police v Sloveniji ponujajo že tri zavarovalnice in pričakovati je, da bo tudi preostala konkurenca sledila. Povsem možno je, da bo že čez nekaj let tudi pri nas prodanih več fond polic v enem letu kot pa klasičnih življenjskih zavarovanj. To se je, na primer, v Avstriji nastopil v letu 2000. Kot prikazuje grafikon 3, trendi iz razvitejših držav jasno nakazujejo to smer.

Grafikon 3: Tržni deleži fond polic med vsemi aktivnimi policami življenjskih zavarovanj v letu 1999, vir: www.ciilo.org

In če se vrnemo na začetek: kaj naj stori zavarovanec z začetka te zgodbe. Predvsem naj se dobro pouči o vseh možnih variantah in oceni svojo nagnjenost do tveganja. Če mu sredstva ne dopuščajo visokih mesečnih obrokov, pride v poštev le najcenejša varianta, terminsko zavarovanje. Če je bolj nezaupljive sorte in ne verjame v vrednostne papirje, mu ostane klasično življenjsko zavarovanje. Če pa se bo odločal med fond policami na slovenskem tržišču, naj se seznaní s skladi, ki so v njih udeleženi, njihovimi lastnostmi, upravljalci in preteklimi donosi; obenem pa naj si pridobi natančne podatke o višini všteti stroškov v premiji, iz katerih bo razvidno, kolikšen delež premije gre na individualni naložbeni račun. Čim nižji stroške si obračuna zavarovalnica, tem več gre v varčevanje. Kot povsod drugod, lahko tudi tu s pametno odločitvijo za svoj denar dobimo več.